

Barne- og familiedepartementet
Barnevernavdelingen
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Vår dato
17.12.2020

Saksbehandler
Andreas Høstmælingen

Deres referanse
20/3679

Deres dato
28.09.2020

Kommnetarer til høring av forslag til endringer i forskrift om fosterhjem

Pilar er Norges største kompetansetjeneste for psykisk helse og barnevern (tidligere stiftelsen RBUP Øst og Sør) og omfatter RBUP (Regionsenter for barn og unges psykiske helse), RVTS Øst og RVTS Sør (Regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging i vår region). Vi er en kompetansegivende organisasjon som gjennom tjenestestøtte, forskning, undervisning og formidling arbeider for å støtte og bedre tjenestene i regionen. Vi takker for anledningen til å uttale oss.

Våre innspill baserer seg på god kjennskap i fosterhjemsarbeid gjennom lang klinisk erfaring og tett kontakt med tjenestene både gjennom tjenestestøtte, kurs- og forskningsvirksomhet, samt gjennom direkte kontakt med studentene i våre videreutdanninger.

Vi støtter departementets ønske om endring og tydeliggjøring i forskrift om fosterhjem. Flere fosterbarn opplever utilsiktede flyttinger, og det påvirker deres psykiske helse. Endring og tydeliggjøring i forskriften er nødvendig for å sikre at opplæringen som blir gitt er i tråd med nasjonale retningslinjer, og for at den enkelte kommune er godt forberedt når barnevernsreformen trer i kraft i 2022.

Vi stiller oss bak departementets forslag om et eget fosterhjemskapittel i loven. I kjernebarnevernet er fosterhjem en viktig oppgave, og det krever en egenforståelse av kompleksiteten og evne til å se helheten i fosterhjemsarbeidet. For å gjøre dette godt nok kreves det avanserte ferdigheter i relasjonsarbeid, særlig kompetanse i samarbeid og forståelse for beslutningsprosesser. I tillegg krever det en egen kompetanse i utvelgelsen av fosterhjem, slik at hver enkelt plassering blir så vellykket som mulig. Dette handler spesielt om evnen til å forstå komplekse relasjonelle prosesser som utvikling av nye tilknytningsrelasjoner. Som departementet mener også vi dette arbeidet krever kunnskap på masternivå.

Vi støtter tiltakene i fosterhjemsstrategien, men ønsker å presisere:

- Slechts- og nettverksfosterhjem kan bidra til større stabilitet for fosterbarn, men kan samtidig også bidra til tap av familierelasjoner dersom familie blir splittet ved plassering og det kan vanskeliggjøre relasjoner og kontakt med familie ved brudd i fosterhjem. Landsforeningen for barnevernsbarn har uttalt at det er av betydning å grundig undersøke om nettverket er en trygghet for barnet eller ungdommen. Pilar ser det som viktig at et fokus på rekruttering i slekt og nettverk ikke går på bekostning av trygghet for barnet eller ungdommen.
- Stiftelsen Pilar ønsker å benytte anledningen til å kommentere at vi opplever at rekrutteringskampanjer og markedsføring ikke står i forhold til fosterbarn sine behov og utfordringer, og hva det kreves av fosterforeldre for å ivareta barn som strever med sterke emosjoner og følelsesuttrykk. Kampanjer som "den tomme matboksen" og «alle kan bli fosterhjem» er eksempeler på utfordringer familier blir forespeilt når de skal vurdere om de har plass til en til i

familien. Vi opplever at slike annonsetekster undergraver og fordekker fosterbarn som i all hovedsak trenger til dels mye og ekstra oppfølging. Ved slike rekrutteringer står man også i fare for å rekruttere fosterhjem som det blir brudd i på grunn av belastninger fosterhjemmet ikke var forberedt på.

Faglige anbefalinger

I arbeid med barnevernstjenester kommer ofte ønske og behov for faglige anbefalinger til uttrykk, og vi støtter BUFdir sitt arbeid med å utarbeide disse. Dokumentasjonskravet i arbeidet som gjøres er nødvendig, samtidig må det ikke stå til hinder for faglige vurderinger om å ikke utsette barnet for større belastning enn nødvendig. Dette krever en faglig trygghet og kompetanse i å vurdere faglige anbefalinger i hvert enkelt tilfelle, og eventuelt evne til å dokumentere hvorfor en ikke følger det som er anbefalt.

3.5.1 Krav om at fosterforeldre skal ta imot opplæring

Opplæring og veiledning til fosterforeldre

Opplæring og veiledning til fosterforeldre er tiltak som er nødvendige for å skape trygghet for barna og fosterfamiliene og således forebygge utilsiktet flytting. Stiftelsen Pilar støtter departementets forslag om at krav om opplæring også må gjelde både før og underveis i plasseringen, være tilpasset den enkelte familien og barnet, og gjelde både BUFetat, kommunen og private aktører. Vi støtter at det stilles krav i forskrift om at fosterforeldre har plikt til å motta opplæring underveis i plasseringen.

Vi støtter departementets forslag om at det inntas krav i fosterhjemsforskriften § 3 om at opplæring skal være i tråd med nasjonale anbefalinger da dette vil kvaliteten på opplæringen, og at alle får et likeverdig tilbud.

4.3 Departementets vurdering og forslag

Dokumentasjon

Forslag om presisering i forskrift 4, 3.ledd om kommunens plikt til å dokumentere sine vurderinger om plasseringer i familie eller nettverk, støttes. Stiftelsene Pilar støtter også at BUFetat skal legge kommunens vurdering til grunn dersom kommunen ber Bufetat om bistand.

5. Ansvar for å godkjenne fosterhjem

Rekruttering av fosterhjem

Vi støtter departementets forslag om at det i forskrift § 5 inntas en undersøkelses- og informasjonsplikt for omsorgskommunen i tilfeller hvor barnet plasseres i en annen kommune. Stiftelsen Pilar støtter at omsorgskommunen vil i de fleste tilfeller være den kommunen som kjenner barnet og barnets behov best, og som derfor må anses nærmest til å vurdere om barnet bør flytte inn i det aktuelle fosterhjemmet.

Dersom fosterhjemmet ligger i en annen kommune enn omsorgskommunen er det en forutsetning at omsorgskommunen undersøker om barnevernstjenesten i fosterhjemskommunen har informasjon som tilsier at fosterhjemmet ikke bør godkjennes. Videre må omsorgskommunen alltid sørge for å informere fosterhjemskommunen om fosterhjems plasseringen.

6. Oppfølging av fosterhjem:

Vi støtter forslaget om å presisere i forskriften § 7 at kommunene oppfølging skal være helhetlig og tilpasset til den enkelte fosterfamilie og det enkelte barn. Den helhetlige oppfølgingen innebærer at barnvern-tjenesten ser på økonomiske, praktiske og faglige virkemidler og tiltak ovenfor fosterhjemmet i sammenheng.

Vi er enig med departementets innspill om at innholdet i oppfølgingsbesøkene er viktigere enn antall besøk. Videre er vi enig i at dagens minstekrav for oppfølgingsbesøk kan være uheldig, og at dette kan føre til at barneverntjenesten blir mest opptatt av å få gjennomført antall besøk enn på innholdet i besøket. Vi er også enig i at det bør være et krev til antall oppfølgingsbesøk for å sikre at besøkene blir prioritert.

Vi støtter forslaget om å øke kvaliteten på innholdet i fosterhjemsbesøket for å sikre at barnets og fosterfamiliens behov blir ivaretatt, for på den måten gi adekvat oppfølging og hjelp.

Biologiske foreldre:

Biologiske foreldre er viktig del av livet for alle fosterbarn. Forskning viser at samarbeid og annerkjennelse mellom biologiske foreldre og fosterforeldre er viktig for fosterbarnets utvikling. Vi savner derfor et punkt i fosterhjemsforskriften § 7 hvor dette bør komme inn, og hva den skal bestå av.

Med vennlig hilsen

Sign.

Arild Bjørndal
Direktør
Pilar

Sign

Kaja Kierulf
Senterleder
RBUP Øst og Sør